

BMVI-rahoitustukivälineen seurantakomitean kokouksen 11.2.2025 pöytäkirja

Aika 11.2.2025 klo 13–15

Paikka hybridikokous sisäministeriö (Kirkkokatu 12, Helsinki), nh. Kristian tai etäyhteydellä

Läsnä

Puheenjohtajat:

Laura Yli-Vakkuri (pj.), sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö
Artsi Alanne (vpj.), sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö

Jäsenet

Martin Airisto, Maahanmuuttovirasto (etänä)
Katja Kaukonen, sisäministeriö, maahanmuutto-osasto (etänä)
Mikko Lehmus, sisäministeriö, rajavartio-osasto (etänä)
Antti Anttonen, sisäministeriö, rajavartio-osasto (etänä)
Jere Lumme, valtiovarainministeriö, vero-osasto, tulliyksikkö (etänä)
Satu Meilahti, ulkoministeriö (etänä)
Lauri Taro, valtiovarainministeriö, budjettiosasto (etänä)

Varajäsenet

Riikka Holster, Tulli (läsnä)
Laura Valkonen, sisäministeriö, poliisiosasto (läsnä)

Euroopan komissio

Stefano Di Giusto (läsnä)

Sihteerit ja asiantuntijat

Riika Välihaide (siht.), sisäministeriö, kansainvälisten asioiden yksikkö
Tuure Lehtinen (siht.), sisäministeriö, kansainvälisten asioiden yksikkö

Muut osallistujat

Anneli Waris, tulkki, Delinqua Oy

Poissa:

Jäsenet

Pauliina Eskola, sisäministeriö, pelastusosasto
Jarkko Kolehmainen, Rajavartiolaitos
Janne Kurvinen, Rajavartiolaitos
Katja Luopajarvi, ulkoministeriö
Kaisa Turunen, Poliisihallitus
Ville Törmälä, Tulli
Tomi Vuori, sisäministeriö, poliisiosasto

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

Varajäsenet

Mari Helenius, Maahanmuuttovirasto
Jari Honkanen, sisäministeriö, pelastusosasto

Marja Kartila, Poliisihallitus
Ismo Mäenpää, valtiovarainministeriö, vero-osasto
Marko Synkkänen, valtiovarainministeriö, budjettiosasto
Pietari Vuorensola, sisäministeriö, rajavartiolaitos

Pysyvät asiantuntijat

Leena Leikas, Ihmisoikeuskeskus
Susan Villa, Ihmisoikeuskeskus

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:05.

2 Kokouksen päätösvaltaisuuden toteaminen

Asia:

Kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden. Seurantakomitea on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja muista jäsenistä vähintään puolet (jäsenistä/varajäsenistä vähintään 6) on saapuvilla.

Esitys: Todetaan kokouksen päätösvaltaisuus. Puheenjohtaja kertoi, että jäsenmuutoksista on lähetetty seurantakomitean jäsenille päätökset.

Päätös: Saapuvilla oli 8 jäsentä tai varajäsentä. Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi.

3 Esityslistan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään esityslista.

Päätös: Hyväksyttiin esityslista.

4 Ohjelman edistymisen ja tuloksellisuuden arviointi (liite 1)

Asia:

Seurantakomitea hyväksyi kokouksessaan 16.9.2022 EU:n sisäasioiden rahastojen arviointisuunnitelman. Seurantakomitealla on keskeinen rooli arvioinnissa. Tuloksellisuuskertomuksen ja toimeenpanosuunnitelman lisäksi hallintoviranomainen tuottaa tarvittavaa arviointia mahdollistavaa materiaalia seurantakomitealle.

Seurantakomitean tehtävänä on tarkastella ohjelman edistymistä ja tavoitteiden toteutumista.

Hallintoviranomainen esitteli arviointitaulukon lyhyesti kokouksessa ja pyysi seurantakomitealta kommentteja taulukkoon. Kokouksessa tuotiin esiin, että tilanne ympärillä muuttuu, ja on tärkeää, että tilanteesta on yhteinen näkemys, mitä pitää painottaa tulevissa hauissa.

Esitys: Asia merkitään käsiteltyksi.

Päätös: Asia merkittiin käsiteltyksi.

5 Tuloksellisuuskertomusten hyväksyminen (liite 2)

Asia: BMVI-asetuksen 29 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosien 2023 ja 2031 välillä kunkin vuoden helmikuun 15. päivään mennessä vuosittainen tuloksellisuuskertomus. Tuloksellisuuskertomuksessa raportoidaan edeltävän tilivuoden välinen jakso, joka alkaa 1. heinäkuuta ja päättyy 30. kesäkuuta seuraavana vuonna. Seurantakomitean tehtävänä on hyväksyä rahaston ohjelman vuotuinen tuloksellisuuskertomus.

Tuloksellisuuskertomusluonnos oli seurantakomitean kommentoitavana 14.-23.1.2025. Seurantakomitea ei esittänyt huomioita tuloksellisuuskertomukseen.

Tuloksellisuuskertomus lähetettiin komissiolle kommentteille 14.1.2025. Komissio toimitti kommentit raporttiin 20.01.2025. Hallintoviranomainen esitteli kokouksessa komission huomiot kertomukseen ja esitteli lyhyesti kertomuksen sisältöä.

Esitys: Hyväksytään tuloksellisuuskertomus sellaisena, kuin se on seurantakomitealle lähetetty.

Päätös: Hyväksyttiin tuloksellisuuskertomus sellaisenaan.

6 Rahastojen ohjelmakauden 2014-2020 jälkiarvioinnin tulokset

Asia:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 514/2014 artiklaan 56 mukaisesti sisäasioiden rahastojen 2014–2020 ohjelmista on suoritettava jälkiarviointi. Rahastojen jälkiarviointit on toimitettu komissiolle joulukuussa 2024. Jälkiarvioinnin tavoitteena oli tarkastella kansallisten ohjelmien toimien vaikutuksia.

Hallintoviranomainen esitteli jälkiarvioinnin tuloksia. Rahastojen jälkiarviointi on tehty sisäisenä työnä, sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosaston erityisasiantuntijan toimesta. Komission edustaja antoi Suomelle tunnustusta hyvästä ohjelman toimeenpanosta. Hän myös kertoi, että komissio tulee tekemään oman arvionsa asiasta, ja siitä tehtävä selvitys valmistunee loppuvuodesta.

Esitys: Asia merkitään käsitellyksi.

Päätös: Asia merkittiin käsitellyksi.

7 Katsaus teknisen avun käytöstä ja päivitys teknisen avun käyttösuunnitelmaan (liite 3)

Asia: Lain sisäasioiden rahastoista 2021–2027 (1125/2021) mukaisesti hallintoviranomaisen on annettava seurantakomitealle vuosittain katsauksen teknisen avun käytöstä. Hallintoviranomaisen vas-tuuesimies esitteli katsauksen teknisen avun käytöstä vuonna 2024.

Teknisen avun käyttösuunnitelmaa tullaan päivittämään BMVI-rahaston 50 miljoonan euron lisärahoituksella, josta 2,83 miljoonaa euroa on teknistä apua. Kaikkien rahastojen tekninen apu käytetään yhteisesti hallinnon tehtävien tukemiseen. Käyttöaste 90 % on budjetoitu siltä varalta, että hankkeet eivät toteudu täysimääräisesti. Uuden kauden järjestelmäkehitykselle on varattu 900 000 euroa ja 11,3 miljoonaa euroa tämän kauden viimeisille 5 vuodelle eli noin 2,2 miljoonaa euroa/vuosi.

Lisäksi todettiin, että uuden kauden valmistelu työllistää todella paljon. Valmisteluissa tulee huomioida useita eri asioita, kuten lainsäädäntö, uudet järjestelmät, asetukset ja ohjelmat. Hallintoviranomainen esitteli vuoden 2024 budjetin sekä toteuman. Kokonaisbudjetti alittui n. 52 000 eurolla. Ylijäämä siirretään teknisen avun kokonaisbudjettiin.

Esitys: Asia merkitään käsitellyksi.

Päätös: Asia merkittiin käsitellyksi.

8 Horisontaalisten mahdollistavien edellytysten täyttyminen

Asia:

EU:n yleisasetuksen (EU) 2021/1060 artiklan 40 mukaisesti seurantakomitean tehtävänä on tarkastella mahdollistavien edellytysten täyttymistä ja niiden soveltamista koko ohjelmakauden ajan. Hallintoviranomainen on tiedustellut eduskunnan oikeusasiamiehen kansliasta sekä yhdenvertaisuusvaltuutetulta tarkastushavainnoista tai kanteluista, jotka koskevat EU:n sisäasioiden rahastojen toimeenpanoa. Tarkastushavainnoja tai kanteluja ei ollut.

Hallintoviranomainen esitteli asian. Hallintoviranomainen ei ole omissa varmennuksissaan ja tarkastuksissaan havainnut perusoikeuksien loukkauksiin liittyviä poikkeamia.

Esitys: Asia merkitään käsitellyksi.

Päätös: Asia merkittiin käsitellyksi.

Ohjelman ja toimeenpanosuunnitelman päivittäminen

Asia:

1) BMVI-asetuksen ((EU) 2021/1148) 15 artiklan mukaisesti jäsenvaltio voi saada rahoitusta erityistoimiin edellyttäen, että kyseinen rahoitus merkitään myöhemmin sen ohjelmassa erityistoimiin osoitetuksi rahoitukseksi ja käytetään edistämään rahoitusvälineen tavoitteiden toteuttamista. Sisäministeriö BMVI-rahoitusvälineen hallintoviranomaisena lähetti Euroopan komissiolle 27.9.2024 erityistoi-
mea ”Enhancing border surveillance capabilities for countries at the borders with Russia and Belarus” – BMVI/2024/SA/1.4.2. koskevan hakemuksen. Komissio ilmoitti kirjeessään 11.12.2024, että Suomen hakemus on hyväksytty ja Suomen BMVI-ohjelmaan osoitetaan lisärahoitusta 50 miljoonaa euroa.

Erityistoiimen sisällyttäminen rahoitusvälineen ohjelmaan edellyttää ohjelman muuttamista. Tässä yhteydessä myös toimeenpanosuunnitelma tulee päivittää.

Hallintoviranomainen esitteli ohjelmaan ja toimeenpanosuunnitelmaan ehdotetut muutokset. Erityistoiimen ”Valvontakyvyn vahvistaminen itärajalla” käyttötarkoitus on korvamerkitty ja sitä voi käyttää vain Rajavartiolaitos.

Lain sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021–2027 (1125/2021) mukaisesti seurantakomitean tehtävänä on hyväksyä ohjelman muuttamista koskevat hallintoviranomaisen tekemät ehdotukset. Lisäksi seurantakomitean tehtävänä on osallistua rahaston toimeenpanosuunnitelman valmisteluun, muuttamiseen, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin. Sisäministeriö hyväksyy toimeenpanosuunnitelman. VN asetuksen sisäasioiden rahastoista (119/2022) 3 §:n mukaisesti hallintoviranomainen kuulee tässä yhteydessä seurantakomiteaa

2) EU:n sisäasioiden rahastojen ohjelmat (AMIF, BMVI ja ISF) päivitetään vuoden 2025 aikana. Komissio kohdentaa kaikkiin ohjelmiin rahastokohtaisten asetusten mukaisen, väliarviointin mukaisen lisärahoituksen. Lisäksi komission kohdentaa AMIF- ja BMVI-rahastojen ohjelmiin MFF-väliarviointin yhteydessä allokoidun lisärahoituksen. Samalla ohjelmia päivitetään sisältöjen osalta, tarkastellen ohjelmien toteumaa suhteessa lähtötilanteeseen ja loppukaudella priorisoitavia tarpeita. AMIF- ja BMVI-rahastoissa ohjelmien muuttamisessa iso painotus tulee olemaan Euroopan turvapaikka- ja maahanmuuttojärjestelmän uudistuksen (paktin) toimeenpanossa, johon myös merkittävä osa lisärahoituksesta komission suositusten mukaisesti tulisi allokoida. Ohjelman päivittämisen rinnalla päivitetään myös toimeenpanosuunnitelmat.

Lain sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021–2027 mukaisesti seurantakomitean tehtävänä on hyväksyä ohjelman muuttamista koskevat hallintoviranomaisen tekemät ehdotukset sekä osallistua rahaston toimeenpanosuunnitelman valmisteluun, muuttamiseen, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin.

Hallintoviranomainen esitteli ohjelman ja toimeenpanosuunnitelman muuttamista koskevan kokonaisuuden, suunnitelman ja aikataulun. Hallintoviranomainen kävi läpi väliarviointin ja MFF-väliarviointin kautta tulevat rahoitusosuudet sekä valmistelun aikataulun. Valmistelu etenee tiiviissä dialogissa komission kanssa.

Ohjelman väliarviointin perusteella saatava määräraha on 10 962 086 euroa. MFF-välitarkastelun perusteella saatava määräraha (ns. ”pakti-rahoitus”) on yhteensä 55 miljoonaa euroa ja se jaetaan BMVI- ja AMIF-ohjelmien kesken.

Seuraavaksi valmistelu käynnistyy pienemmissä työryhmissä maaliskuun aikana. Tavoitteena on käsitellä muutoksia seurantakomiteassa toukokuun aikana ja saada muutokset valtioneuvoston käsitteilyyn kesäkuussa. KOM hyväksyy ohjelman vuoden 2025 toisella puoliskolla. Uuden ohjelman mukainen rahoitus olisi haettavissa syksyn 2025 haussa. Rahoitukset on suunnattu vuosille 2025, 2026 ja 2027, ja sen käyttöaika on vuoden 2029 loppuun. Seurantakomitealle annettiin pohdittavaksi, onko ohjelmaan tarpeen tehdä lisäyksiä, päivittää nykyisiä sisältöjä, tai voidaanko jotain mahdollisesti poistaa. Myös hallitusohjelman mukaiset päivitystarpeet tulee huomioida. Lisäksi pitäisi miettiä, miten rahoituksen käyttöä loppukaudella tulisi priorisoida. Sellaisia toimia ei voida poistaa, joita on jo toimeenpantu. Hallintoviranomainen listasi toimet, joissa toimintaa ei ole käynnistynyt.

Toimeenpanosuunnitelma vuosille 2025–2026 päivitetään ohjelman päivityksen ohella.

Komissio onnitteli Suomea 10 prosentin täyttöasteen saavuttamisesta ja lisärahoituksesta. KOM kertoi, että päätös rahoituksesta tullaan tekemään pian. Sekä ohjelman väliarviointin kautta saatava lisärahoitus että MFF-väliarviointin kautta saatava lisärahoitukset (ns. paktirahoitus) lisätään ohjelmaan yhdellä päivityksellä. Jäsenvaltioita on jo informoitu tulevista lisärahoista. Paktirahoitukseen

liittyen tullaan komission työohjelmat päivittämään ja siitä pyydetään rahastokomitean mielipide maaliskuun alussa. Rahojen käytön suhteen on joustavuutta, mutta käytön tarve tulee perustella esim. kansallisissa paktin toimeenpanosuunnitelmissa tunnistetuilla tarpeilla. Komissio käy dialogia jokaisen jäsenvaltion kanssa ja näin varmistetaan relevantit tarpeet paktiin liittyen. Aikataulu riippuu jäsenvaltion omasta edistymisestä. Dialogi käynnistetään toivon mukaan jo vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä ja yksimielisyys ohjelmien sisällöistä saavutettaisiin toisella neljänneksellä. Komissio piti Suomen aikataulusuunnitelmaa hyvänä. Komissio muistutti, että EU:n säännöstö velvoittaa jäsenvaltioita riippumatta EU-rahoituksesta, joten myös muuta rahoitusta paktin toimeenpanoon tulee varata. Synergiat muun EU-rahoituksen kanssa tulee varmistaa (esim. koheesiorahastot) sekä osoittaa myös kansallista rahoitusta. Myös eri rahastojen välistä yhteistyötä pitäisi tarkastella.

Esitys:

1) Seurantakomitea hyväksyy ohjelmaan esitetyt muutokset erityistoimirahoituksen lisäämiseksi ohjelmaan. Toimeenpanosuunnitelman päivittäminen merkitään käsitellyksi.

2) Seurantakomitea merkitsee asian tiedoksi ja ottaa ohjelmanpäivitystä koskevan valmistelun toimeksi.

Päätös:

1) Esitys hyväksyttiin sellaisenaan. Toimeenpanosuunnitelman päivittäminen merkitään käsitellyksi.

2) Asia merkittiin tiedoksi. Seurantakomitea ottaa ohjelmanpäivitystä koskevan valmistelun toimeksi.

10 Ajankohtaiset asiat

Asia: Hallintoviranomainen esitteli seurantakomitealle seuraavat ajankohtaiset asiat:

- Syksyn 2024 haussa oli haettavana yhteensä 2,75 miljoonaa euroa ja rahoitusta haettiin yhteensä 1,83 miljoonaa euroa. Kaikki hakemukset kohdistuivat Älykkäät rajat -erityistoimeen. Rahoitusta myönnettiin yhteensä 1,53 miljoonaa euroa kolmelle hankkeelle. Päätökset on lähetetty avustuksen saajille.
- Kevään 2025 haku järjestetään 3.-31.3.2025. Haettavissa on vain erityistoimia, so. Älykkäät rajat, Yhteentoimivuus ja Valvontakyvyn vahvistaminen itärajalla.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Asia merkittiin tiedoksi

Lisäksi komission edustajalta kysyttiin, mitä voidaan kertoa tulevan rahoituskauden valmistelusta. Komission edustaja kertoi, että asiasta ei paljon kerrottavaa. Valmistelussa on ollut viivästyksiä.

11 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

12 Seuraava kokous

BMVI rahoitustukivälineen seurantakomitean seuraavan kokouksen ajankohta tarkentuu, kun ohjelmavalmistelun seuraavista vaiheista saadaan tarkempaa tietoa. Mahdollisesti seuraava kokous järjestetään vielä ennen kesää.

13 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:53

Seurantakomitean sihteeri, erityisasiantuntija

Tuure Lehtinen

Liitteet Napsauta tähän hiirellä ja kirjoita liitteiden nimet kukin omalle rivilleen. Rivinvaihto enterillä.

Jakelu Seurantakomitean jäsenet, varajäsenet ja pysyvät edustajat

Tiedoksi EU-komissio